

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Історичний факультет
Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник декана з науково-педагогічної та
навчальної роботи

_____ 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Нова історія країн Азії та Африки**

для студентів

галузь знань **03 Гуманітарні науки**
спеціальність **032 Історія та археологія**
освітній рівень **перший (бакалаврський)**
освітня програма **Сходознавство**
Вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Форма заключного контролю	Іспит

Викладач: Шевченко Наталія Ігорівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри
нової та новітньої історії зарубіжних країн

Пролонговано: на 2021/2022 н.р. _____ «05» _____ 2021 р.

на 2022/2023 н.р. _____ «27» _____ 2022 р.

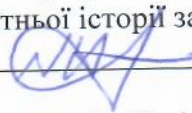
КИЇВ – 2021

Розробники: Шевченко Наталія Ігорівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент
кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри нової та

новітньої історії зарубіжних країн

 (Машевський О. П.)

Протокол № 12 від 26 травня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету
Протокол № 7 від 26 серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії

 (Терес Н. В.)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – розкриття змісту суспільних, політичних, економічних і культурних процесів у ключових країнах Азії і Африки у XVII – на початку XX ст., специфіки розвитку окремих держав і народів, їхнього місця у міжнародній системі і світовому історичному процесі цього періоду.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

Знати основні процеси і події з історії країн Азії і Африки у попередній історичний період.

Вміти визначати особливості розвитку країн Азії і Африки у різних сферах (державного устрою, соціальної, економічної, культурній), порівнювати їх з розвитком країн Заходу.

Володіти навичками критики джерел, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Країни Азії та Африки у своїй більшості на сьогодні є державами, які динамічно розвиваються. Вивчення їхньої історії дозволяє нам виявити основні стимули та тенденції, які є складовими їхнього успіху у сучасному світі. Навчальна дисципліна «Нова історія країн Азії і Африки» знайомить студентів з основними подіями і процесами в історії ключових країн Азії і Африки в XVII – на початку XX ст., провідними тенденціями їхнього розвитку і впливовими чинниками, що на них впливали, ставить їх у контекст глобальної історії цього періоду, визначає їхні роль і місце в ній.

4. Завдання (навчальні цілі): формування у студентів розуміння основних суспільних, політичних, економічних і культурних процесів у ключових державах Азії і Африки у XVII – на початку XX ст., виявлення спільного і особливого у їхньому розвитку, аналіз їхнього місця у світовому історичному процесі. У результаті вивчення курсу студенти повинні *засвоїти* основні процеси, події, тенденції і динаміку розвитку країн Азії і Африки; *вміти* їх оцінювати і ставити в контекст глобальної історії цього періоду, а також аналізувати, узагальнювати й оцінювати історичні факти, працювати з джерелами і науковою літературою, здійснювати самостійні дослідження в межах дисципліни, чітко і аргументовано викладати свої думки усно і письмово, використовувати отриманні знання для пояснення сучасної історії держав Азії і Африки.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко вій оцінці з дисциплі ни
Код	Результат навчання			
1.1.	<i>Знати</i> основні події і процеси міжнародно-політичного життя на Далекому Сході та процеси в Японії у XVII – на початку XX ст., основні тенденції її розвитку та внутрішні і зовнішні чинники, що на них впливали.	Лекція	модульна контрольна робота 1 (тест), іспит	4% 20%
1.2.	<i>Знати</i> основні події і процеси у	Лекція	Модульна	4%

	Китаї та Кореї у XVII – на початку XX ст., основні тенденції їхнього розвитку та внутрішні і зовнішні чинники, що на них впливали.		контрольна робота 2 (тест) іспит	20%
2.1.	<i>Вміти</i> характеризувати і оцінювати основні події, процеси і тенденції розвитку Японії у XVII – на початку XX ст. та міжнародно-політичні трансформації на Далекому Сході на основі аналізу історичних джерел і наукової літератури.	Семінарське заняття	Усне опитування (доповіді, коментарі, обговорення, колоквиум)	21%
2.2.	<i>Вміти</i> чітко, структуровано і аргументовано викладати свою думку щодо основних подій, процесів і тенденцій розвитку Китаю та Кореї у XVII – на початку XX ст.	Семінарське заняття	Усне опитування (доповіді, коментарі, обговорення, колоквиум)	21%
3.1.	<i>Вміти</i> чітко, структуровано і аргументовано викладати свою думку письмово.	Самостійна робота	Академічне есе 1 Академічне есе 2	5% 5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1.	1.2.	2.1.	2.2.	3.1.
Програмні результати навчання (назва)					
ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минуло українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період Сходу або сходознавчу проблему.	+	+			
ПРН 6. Вміти виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі держав світу, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії, а також у контексті історії Сходу.			+	+	+
ПРН 22. Вміти інтерпретувати вплив Китаю на ключові суспільно-політичні процеси в світі.			+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

1. Модульна контрольна робота з тем ЗМ1 (письмово): РН 1.1 – 4 бали/3 бали*.
2. Модульна контрольна робота з тем ЗМ2 (тест): РН 1.2 – 4 бали/3 бали
3. Академічне есе з тем ЗМ 1: РН 3.2 – 5 балів/3 бали.
4. Академічне есе з тем ЗМ 2: РН 3.2 – 5 балів/3 бали.
5. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 1: РН 2.1, 3.1 – 21 бал/12 балів.
6. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 2: РН 2.1-3.1 – 21 бал/12 балів.

* Максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

Підсумкове оцінювання:

Форма оцінювання – письмовий іспит;

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів.

Оцінюються такі результати навчання студента: знання історичних фактів, процесів, тенденцій розвитку країн Далекого Сходу у XVII – на початку XX ст.; вміння з'ясувати причини і простежити хід подій і процесів, визначити їхні головні рушійні сили, встановити причинно-наслідкові зв'язки між конкретними процесами і подіями, оцінити місце і роль країн Далекого Сходу у глобальній історії XVII – на початку XX ст.

Форма проведення іспиту – письмова, види завдань – питання, які потребують розгорнутих відповідей.

Мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним – 24 бали.

Необхідна умова допуску до іспиту: студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум допуску до екзамену 36 балів.

7.2. Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усні опитування), за виконання академічних есе; за виконання двох модульних контрольних робіт (тести), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (іспиту) за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів і завершується рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7-14.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (модульні контрольні роботи, усне опитування, самостійна робота – написання двох академічних есе) і підсумкове оцінювання (іспит).

Загальна сума балів – 100 балів. З них, семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (екзамен) – максимум 40 балів.

Змістовий модуль 1 Японія у XVII – на початку XX ст.			Змістовий модуль 2 Китай і Корея у XVII – на початку XX ст.			Іспит
30 залікових балів (максимум)			30 залікових балів (максимум)			
Самостійна робота (академічне есе)	Семінари	Модульний контроль	Самостійна робота (академічне есе)	Семінари	Модул. Контроль	40 балів (максимум)
5 балів (максимум)	21 бал (максимум)	4 бали (максимум)	5 балів (максимум)	21 бал (максим.)	4 бали (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента *під час кожного семінару* (доповідь, коментарі, доповнення, рецензування, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість отримати від 1 до 3 балів.

Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- глибока обізнаність в проблемі, аналітичність у судженнях, аргументація положень, самостійні висновки, добре володіння джерельним матеріалом - **3 бали;**
- поверхове розуміння проблеми, неспроможність дати відповіді на уточнюючі питання, слабка обізнаність із історичними джерелами - **2 бали;**
- несамостійні судження, відсутність аргументації, незнання джерельного матеріалу - **1 бал.**

Академічне есе студент подає викладачеві на останній лекції кожного змістового модулю.

Критеріями оцінки самостійної роботи студента є:

- робота самостійна, добре структурована, основна теза чітко викладена на початку роботи і аргументовано доведена з використання історичних фактів, прикладів, статистики тощо; робота закінчується висновками; вона добре відредагована, акуратно оформлена, не має помилок; її обсяг відповідає вимогам – **5 балів;**
- робота самостійна, добре структурована, основна теза чітко викладена на початку роботи і аргументовано доведена з використання історичних фактів, прикладів, статистики тощо; робота закінчується висновками; її обсяг відповідає вимогам, проте є окремі зауваження до тексту (редагування, помилки, оформлення) – **4 бали;**
- робота самостійна, проте є несуттєві зауваження до її структури, формулювання основної тези, аргументації, до редагування, оформлення – **3 бали;**
- робота самостійна, проте є суттєві зауваження до її структури, формулювання основної тези, аргументації, до редагування, оформлення, або її обсяг не відповідає вимогам – **2 бали;**
- робота самостійна, проте не структурована, основна теза не сформульована і не аргументована, є дуже суттєві зауваження до змісту і оформлення тексту – **1 бал.**

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться модульні **контрольні роботи у вигляді тестових завдань**. Кожна робота містить по 8 тестових запитань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 0,5 бала.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перескладання модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок

оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Екзаменаційний білет містить 2 питання, кожне з яких оцінюється в 20 балів.

Критеріями оцінювання відповідей на завдання, які потребують розгорнутих відповідей є:

Відповідь змістовна, добре структурована, продемонстровано відмінні знання історичних фактів, розуміння основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними **20 балів**

Відповідь змістовна, продемонстровано знання історичних фактів, розуміння основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними, проте наявні окремі фактологічні помилки та / або відповідь не достатньо структурована **15-19 балів**

Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання, але розкриває його не повно та / або не достатньо структурована **10-14 балів**

Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу **5-9 балів**

Відповідь свідчить про недостатнє володіння матеріалом **1-4 бали**

Умовою допуску до іспиту є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до екзамену – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Пороговий мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять.

п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	Семінари	самостійна робота
ЗМ 1. Японія у XVII – на початку XX ст.				
1.	Тема 1. Вступ до дисципліни. Проблеми періодизації Нової історії країн Азії та Африки. Цивілізації Далекого Сходу та Заходу на рубежі Нового часу.	2	2	5
2.	Тема 2. Основні етапи, форми та методи європейського проникнення на Схід у XVI – XIX ст.	4	2	5
3.	Тема 3. Трансформація міжнародних відносин на Далекому Сході у XIX ст.	-	2	4
4.	Тема 4. Утвердження при владі сьогунату Токугава та соціально-економічний розвиток і політичні процеси в Японії у XVIII – першій половині XIX ст.	4	4	4
5.	Тема 5. Боротьба європейських держав та США за нав'язування дипломатичних відносин Японії. Громадянська війна в країні.	2	2	4
6.	Тема 6. Революція Мейдзі та перетворення Японії на регіонального лідера в останній третині XIX – на початку XX ст.	4	2	4
7.	<i>Академічне есе з тем ЗМ 1</i>	-	-	1
8.	<i>Контрольна робота з тем ЗМ 1</i>	-	1	-
ЗМ 2. Китай і Корея у XVII – на початку XX ст.				
9.	Тема 7. Завоювання Китаю маньчжурами та утвердження при владі династії Цін.	2	-	4
10.	Тема 8. Соціально-економічні процеси у Китаї XVIII ст. – XIX ст.	2	2	4
11.	Тема 9. Модернізаційні процеси в Китаї в ост. трет. XIX ст.	2	2	4
12.	Тема 10. Розподіл сфер впливу в Китаї між країнами Заходу та повстання іхетуанів.	-	2	4
13.	Тема 11. Монгольські землі у складі імперії Цін.	2	2	4
14.	Тема 12. Основні тенденції соціально-економічного та політичного розвитку Кореї (Держава Чосон) у XVII–XIX ст.	2	2	4
15.	Тема 13. Реформи Тевонгуна.	2	2	4
16.	Тема 14. «Корейське питання» в міжнародних відносинах на Далекому Сході в останній	2	2	4

	третині XIX – на початку XX ст.			
17.	Академічне есе з тем ЗМ 2	-	-	1
18.	Контрольна робота з тем ЗМ 2	-	1	-
	ВСЬОГО	30	30	60

Загальний обсяг 120 год., у тому числі:

Лекції – 30 год.

Семінари – 30 год.

Самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендовані джерела та література:

Основні:

1. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.): Навчальний посіб / В. І. Головченко. – К., 2010.
2. Новий погляд на історію Кореї: Підручник / За ред. Хо Сун Чьол / Переклад з корейської Ю. А. Ковальчук. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – 336 с.
3. Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: Постсередньовічний Схід (XVIII – друга половина XIX ст.). – К., 2007.
4. Сергійчук І. М. Китай у нові та новітні часи: Практикум. Навчальний посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. – 329 с.
5. Andrew Gordon (2002). A Modern History of Japan: From Tokugawa Times to the Present
6. Andrew J. Newman (2008). Safavid Iran: Rebirth of a Persian Empire.
7. Charles River (2016). The British Raj: The History and Legacy of Great Britain's Imperialism in India and the Indian Subcontinent.
8. Erik J. Zürcher (2010). The Young Turk Legacy and Nation Building: From the Ottoman Empire to Atatürk's Turkey.
9. Michael J. Seth (2010). A History of Korea: From Antiquity to the Present.
10. Suraiya Faroqhi (2004). The Ottoman Empire and the World Around It.
11. William L. Cleveland, Martin Bunton (2016). A history of the modern Middle East.
12. John King Fairbank (1992). China: A New History. Cambridge, MA: Belknap Press of Harvard University Press.
13. The Cambridge History of China (2008). General Editors Denis Twitchett and John K. Fairbank. Volume 9-10. – Cambridge University Press, 2008.

Додаткові:

1. Васильев Л. В. История Востока: В 2 т. – М., 2001.
2. Губер А. А., Ким Г. Ф., Хейфец А. Н. Новая история стран Азии и Африки. – М., 1982.
3. История Востока: В 6 т. – Т. 3. Восток на рубеже средневековья и нового времени. XVI–XVIII вв. – М., 2000.
4. История Востока: В 6 т. – Т. 4. – Кн. 1-2. Восток в новое время (конец XVIII – начало XX в). – М., 2004–2005.
5. История стран Азии и Африки в новое время. – М., 1971.
6. Кей Джон. История Индии. – М., 2011.
7. Кинросс Лорд. Расцвет и упадок Османской империи / Пер. с англ. – М., 1999.
8. Кузембайулы А., Абиля Е. А. История Казахстана. – Костанай, 2006.
9. Мосяков Д. В., Тюрин В. А. История Юго-Восточной Азии: В 2 ч. – М., 2001-2003.
10. Особенности модернизации на мусульманском Востоке. Опыт Турции, Ирана, Афганистана, Пакистана / Отв. ред. В. Я. Белокреницкий, И. Л. Фадеева. – М., 1997.
11. Пророченко Н. О. Туреччина: історія, культура, географія. – К., 2005.
12. Риштия С. К. Афганистан в XIX веке. – М., 1958.
13. Синхараджа Т.-Д. Индия. История страны / Синхараджа Таммита-Дельгода. – СПб., 2010.
14. Шабани Риза. Краткая история Ирана. – СПб., 2008.
15. Шумов С. А., Андреев А. Р. История Ближнего Востока. – М., 2002.

10. Додаткові ресурси:

1. Теми семінарських занять з навчальної дисципліни «Нова історія країн Азії та Африки». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://for.history.univ.kiev.ua>.